

jar, vessesa, V. vessa Vessó, V. veçó (VEÇA) Vessós, V. vessa Vessulla, V. beçull (BEDOLL) Vessuny, vessunyar, V. vessar Vessut, V. vessa Vesta, vestadura, V. vestir

VESTAL, 'sacerdotessa de la deessa romana' Vesta. □ 1.ª doc.: S. xv (DAG).

Vesteta, vestiari, V. vestir Vestibul, vestició, vestidura, V. vestir

VESTIGI, pres del ll. *vestigium* 'planta del peu', 'sola', 'petjada', 'vestigi'. □ 1.ª doc.: S. xv (1474; Carbone; AlM).

Però abans s'havia usat *vestigia* que era un ús singularitzat del plural llatí *vestigia*: «Que Nós En Jacme --- rey d'Aragó, volent seguir las *vestigias* els exemplis dels antecessors nostres ---» en el *Marsili* (fi S. XIII), DAG. «Com la *vestigia* del peu en la cenra», Llull (*Arbre de Ciència* I, 159), i la forma *vestigia* en un altre passatge de la mateixa obra (AlM). En els segles baixos aquest llatíisme es consolidà en l'ús de la llengua cultivada, si bé amb noció més abstracta que la de 'petjada, rastre': «--- en est litigi, / on no trobam rastre y *vestigi* / d'enamorats ---» en la *Disputa valenciana de Viudes i Donzelles*, de mj. S. XVI, v. 742. «Se descobra per aquells encontorns, a lo lluny, azia la dreta, a Leucata, cerca de un estany de son nom: quedant vuy dia en peu alguns *vestigis* de lo que havia estat en temps passats, a saber: una petita ciutat en los confins de la província del Llenguadoc», B. d. Maldà (*Excurs.*, p. 145).

DERIV.: +*Vestigial* adj., recordo haver-lo vist usar alguna vegada en termes de química, biologia i arqueologia, i és formació correcta.

Investigar [1487], pres del ll. *investigare* 'seguir el rastre', 'indagar': «D'estupor comprès - en lo novell temple / y senacle gran -, Jesús, só entrat, / mon Déu poderós, - i aquí contemple / l'eternal saber - qui ns dona exemple / de *investigar* - sol la veritat», Fc. Prats, a. 1487 (*BiEscrBal.* II, 157-245), on el sentit és encara el verament etimològic 'seguir les petjades, la pista, el camí'. Registrat lexicogràficament només des de Lacav. Ja assajat en el sentit científic per Llull: «aquest libre és A. de Ciència general --- e'l seu *investigament* és general e artificial» (A. Sci. III, 3).

La gent simple, popular, veient *investigador* aplicada a professors ben vestits, d'aire respectable i un poc encarcerat, ho ha relacionat amb *vestir*: tort. *investigar* tr., *investigar-se* refl.: «empolaynar, -nar-se»; Arabia (*Tortosa i Rib. d'Ebre*, en *Misc. Folk.*, p. 172); «a pesar de que 'l sol rustia les pedres, lo sinyor alcalde, en la vara a la mà, i sèrio com un titot, anava *anvestigat* en gambeto, barret de copa i pantalons de camoana», Vergés Paulí (*Espurnes* v, 14). D'una dama que per a la festa inaugural de l'Exposició Univ. de Bna. 1888, en el Parc de la Ciutadella s'havia abillat amb vestit de societat, amb un gran ròssec: «—Què ha fet aquesta bona senyora —pensava jo—. A què *investigar-se* tant per passejar per jardins?», Noller (*Mem.*

Lit., 106.8f.); «una tarragonina fenomenal, que ocupava mig sofà, tota *envestigada* de sedes xiscloses, tota carregada de pedreria ---», id. (O. C. IX, 42.2).

Investigació [1698], diccionari de Lacavalleria; *investiació* [Belv.]. *Investigatiu*. *Investigable*, AntCanals li dona el valor d'«inaccessible a la investigació» (< *in-investigable*): «ab que-us informe e us face adolcir les sentències e les scriptures que stan més en la *investiguable* sciència de Déu, que en nostra rahó natural», *De Providència* (NCL. XLIX, 86.8).

VESTIR, del ll. *vēstīre* id. □ 1.ª doc.: docs. dels anys 1230-1240.

En un de la Baixa Ribagorça es signa una certa quantitat «a frases a *vestir* et a manjar», amb data de 1237 (MiretS, *El més antic text*, 2, 29 = BABL VII, 177). En un de 1242 de la Conca de Tremp, conten que a l'església de Puifalcoer uns saquejadors «robaren la glésia, trascren-ne pa e forment, requeriri <n>--- mi ab bastons, ab sogovians, que jo n'ag a cissir, ab lo *vestment vestid*, que non osava cissir d'altrament», PPujol, *DocVgUrg.*, 7.14.

«--- Un hom vey demanava almoyna --- fo humilment *vestit* e hac gran barba», Llull (*Merav.*, Ag. I, 312). «Per la pluja se abrigave un manto de drap gros dessús, per cobrir lo jupó de seda bell: axí fé Jesuchrist, e durement gipó delicat a la divinitat --- e *vestis* lo manto de drap gros ---» (és a dir el cos humà), StVicentF (*Serm.* II, 34.6); i construït com a tr. també en StVicentF (*Serm.* I, 116.6) i en altres antics: «Jo hagui preses quatre grecs a mercè --- e eren hòmens pobres, qui eren estats de Galípol; e dix-los que los faria molt de bé si-m volien ésser espies --- e jo *vestilos* a la greguesca molt ben e --- tramis los dos a Andri-nòpol per veer lo fill del emperador què faia ---», Muntaner (fets de 1305, § 220; Casac. VI, 56.16). «Prestant se despullà aquella roba, e *vesti-se'n* una alta, brocada de argenteria»; «Tirant --- féu haver moltes peces de drap, e féu *vestit* a tots los catius de mantos, gipons, calces, sabates e camises»; «Plaerdemavida com se fon levada anà a la cambra de la princesa, e trobà-la que-s *vestia*, y Stephanía *vestida* e per *vestir*, e les mans no li volien ajudar a ligar-se lo capell, tant stava de bona gana ---», JoMartorell (Ag. I, 345, 338, II, 286).

Mot comú a totes les llengües romàniques, viu sempre en totes les zones dialectals, i cabdal com sempre en la llengua literària moderna, sense més distinció que el fet que en part del territori es manté encara en conjugació forta, mentre el català central l'ha fet passar a la classe de flexió feble («incoativa»): «--- / Llavors, ran de l'ermita, / baix del ciprer, m'assec --- / y ve la nit: calmosa / la lluna va pujant dellà la serra, / y a sa claror dubtosa, / de misteris y encant se *vest* la terra; / llavors s'aixeca, pura, / la veu del rossinyol dins l'entramada, / y l'aygua que murmura / ---», Costa (1873, *La Vall*, v. 40); «Veu eixa mar qu'abrasa de pol a pol la terra? / en altre temps d'alegres Hespèrides fou hort / --- / pertot càntics de verges y música d'aucells; / ara, en palaus de marbre les fo-